

Omeniti moramo vsekakor tudi poizkus cenitve turškega prebivalstva po našem rojaku dr. Zupaniču, ki je pod psevdonimom K. Gersin izdal l. 1903. na Dunaju brošuro: *Mazedonien und das türkische Problem*. Dokazuje svoje opira na najboljše poznavalce balkanskih razmer; med njimi naj omenimo:

- Weigand: *Die Arnauten*, Leipzig 1895.
 Weigand: *Die nationalen Bestrebungen der Balkanvölker*, Leipzig 1898.
 V. Kančov: *Makedonija*, Sofija 1900.
 Jireček: *Geschichte der Bulgaren*, Prag 1876.
 Cvijić: *Antropogeografski problemi balkanskog poluostrva*, Beograd 1902.
 R. v. Mach: *Beiträge zur Ethnographie der Balkanhalbinsel*. (Peterm. Mitteilungen, Bd. 45.)
 V. Jagić: *Ein Kapitel zur Geschichte der südslavischen Sprachen*. (Archiv f. slav. Phil. Bd. 17, 1895).
 A. Rostkovskij: *Raspredelenie žitelej solunskago vilajeta po narodostjam i věroispovėdanijam v. 1899. Godu*. St. Petersburg 1900.
 Ofekov: *Bulgare pod stėnitė na Carigrad*, Srėdec 1887.
 Zimmerer: *Zum Nationalitātenkampf in Mazedonien* (Peterm. Mitteilungen. Bd. 46) itd.

Omenili smo ta dela tudi raditega, da si lahko vsakdo sam ustvari sodbo o tem velezanimivem vprašanju in da opozorimo na delo Zupaničevu. Najprvo nam poda zgodovinski uvod, potem pa pregledno statistiko. Piše vilajet, mi smo pisali vijalet ali ejalet; do l. 1865. je bilo v rabi zaznamenovanje ejalet, potem pa vilajet.

Tudi on pravi, da zanesljivega štetja ni, da prebivalstvo samo cenijo po uradnem zapisovanju moških novorojencev, imenovanem „*No fuz Tefter*“. Ker hočejo kristjani otroke večkrat utajiti, je število mohamedanov razmerno veliko večje nego ono kristjanov. Na podlagi mnogih virov, zlasti onih Kančova, nadzornika bolgarskih šol v Makedoniji, in Rusa Rost-

kovskega nam pokaže sliko prebivalstva v tej deželi in omeni, da je tudi Nемеc Weigand prišel do enakih zaključkov, znamenje, da je bilo vsem trem le do rezultatov, porabnih za znanstvo. Istotako izračuni potem narodnosti v turški Trakiji (vilajet Adrianopel), v katerem tvorijo Bolgari 58% vsega prebivalstva, potem v Stari Srbiji (vilajet Kosovo), kjer tvorijo Srbi tri petine vseh ljudi, v vilajetu Skadru, Srbi 24%, itd. Pride do zaključka, da prebiva na zaključenem srbsko-bolgarskem ozemlju 2,072.000 Slovanov, 722.000 Turkov, 310.000 Grkov, 371.000 Arnavtov, 81.000 Cincarov, 68.000 španskih Židov itd. Tudi druga razmotrivanja so jako zanimiva, omejimo se samo na Makedonijo. Tu previdno ne dela razlike med Srbi in Bolgari; saj v delcu večkrat omenja, kako je s tema dvema panogama velikega jugoslovanskega plemena. Slika Makedonije je ta:

J e z i k	Kri- stjani	Moha- medani	Židje	Skupno	%
Slovani	1,032.933	149.103	—	1,182.036	52.4
Turki	4.240	494.964	—	499.204	22.1
Grki	214.329	14.373	—	228.702	10.1
Arnavti	9.510	119.201	—	128.711	5.7
Cincari	77.267	3.500	—	80.767	3.6
Španjoli (Židje)	—	—	67.840	67.840	3.0
Cigani	19.500	35.051	—	54.557	2.4
Rusi (Athos) . .	4.000	—	—	4.000	} 0.7
Čerkesi	—	2.837	—	2.837	
Armenci	300	—	—	300	
Črnci	—	200	—	200	
Georgijci	60	—	—	60	
Tujci in Levantinci . .	8.810	—	200	9.010	} 0.4
Makedonija . .	1,370.949	819.235	68.040	2,258.224	

(Dalje.)

Kovač.

Zložil G. Koritnik.

Tako sem odločil teman in vroč —
 delal bom ves dan, vso noč,
 zvenelo bo, žarelo vseokrog
 pod težkim kladivom pogumnih rok.

Tako velel sem sebi samemu —
 na svetu tem ne najdeš več miru,
 pod težkimi udarci kladiva
 ogluši smeh in jok srca.

Začudiš ti se, ki me ne poznaš,
 ko vidiš moj odpor, občutiš mojo moč,
 odmeval drzno bo skozi dan in noč
 moj silni glas vsem drugim na rovaš:

Življenje moje je kovačnica
 in jaz kovač sem trd, jeklen —
 in trja je od jekla kladiva
 pogumna volja mojega duha!

